

### Oponentský posudek bakalářské práce:

Andrea Bielková, *Vnímání mouřenínů v alžbětinské Anglii* (Ústav světových dějin FF UK, Praha 2016, 63 s. rkp.)

Ve své diplomové práci se Andrea Bielková zaměřila na problematiku „obrazu druhého“ a konstruování stereotypů jinakosti, téma hojně diskutované v současné světové historiografii – téma ze své podstaty velmi obtížné, neboť od studentů/badatelů vyžaduje velmi kritickou reflexi pramenů, s nimiž pracují. Konkrétně se pak soustředila na téma z dějin raného novověku, na vnímání „mouřenínů“, tedy jedinců černé pleti původem z Afriky, v alžbětinské Anglii. Téma je tedy pojato interdisciplinárně, studentka čerpala především z dramát, cestopisů a jiných žánrů krásné literatury.

V úvodu práce velmi pečlivě vymezila studované téma (byť ve velké závislosti na jediném základním textu o „jiném“, z něž čerpala), definovala si pojem „černé rasy“/„mouřenína“, a identifikovala sekundární literaturu, o níž se nejmórazněji opírala. Následně opět velmi přehledně a pečlivě představila své prameny a shrnula základní informace o vztazích Anglie s Afrikou, a to jak severními částmi afrického kontinentu, tak Afrikou subsaharskou, a přítomnosti jedinců snědé a černé pleti v Londýně. Přestože vzhledem k nevelkému rozsahu práce a dosavadní úrovni studia autorky je výklad nutně velmi zjednodušený, podařilo se Bielkové vnést do něj určitou plasticitu a ukázat, že obraz jiného nutně vždy vychází z přediva sociálních vazeb ve společnosti, která jej vytváří. Důležité je, že si uvědomila i transformaci obrazů a stereotypů v čase.

V závěrečné kapitole je určitá diskrepance mezi názvem (slibujícím analýzu stereotypu mouřenína v anglické lidové kultuře), a obsahem, který se spíše soustředí na jeho obraz v divadelních hrách. Debata o tom, nakolik lze Shakespearova dramata, dramatické morality nebo „dvorské masky“ vnímat jako zdroj poznání „lidové kultury“, může být jedním z témat při obhajobě. (Mimochodem *Lidová kultura v raně novověké Evropě* Petera Burka v závěrečném seznamu literatury chybí, což je škoda nejen vzhledem k definici fenoménu „lidové kultury“, ale i proto, že Burke ukazuje, jak číst rozmanité literární prameny a získávat z nich informace jejich autory nezamýšlené.) Tato kritika ale nedevalvuje snahu autorky zpracovat téma jinakosti co nejpodrobněji, ani její pochopení skutečnosti, že se obraz jiného mohl v různých vrstvách společnosti lišit.

Jisté pochybnosti mám o novotvaru *Berbérie*, kterým autorka označuje jeden z regionů severní Afriky; místy nedostatečné rozlišování mezi severní Afrikou (tradičně součástí

Středomoří a od dob antiky oblast, která byla v intenzivním kontaktu s Evropou) a Afrikou subsaharskou i mezi průzkumnými plavbami a kolonizací

Celkově je ale práce psána kultivovaně, s minimem pravopisných prohřešků. Sporné jsou jen některé ahistorické formulace (např. s. 11 ad., „cizinecká problematika“, s. 30 „pátá kolona“). Použité zdroje jsou řádně citovány v poznámkách pod čarou i v závěrečné bibliografii. Oceňuji rozsah použité literatury i očividnou jazykovou vybavenost autorky (ostatně volba a zpracování tématu by nebyly možné bez vynikající znalosti angličtiny.) Lze tedy konstatovat, že předložená práce splnila nároky kladené na bakalářskou práci – a v mnoha směrech překonala práce standardně k bakalářským obhajobám předkládané.

Doporučuji ji proto bakalářskou práci Andrey Bielikové k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

Praha, 25. ledna 2017

Doc. Markéta Křížová, Ph.D.

Středisko iberó-amerických studií FF UK